

20 LAT
SPRZĄTANIE ŚWIATA
2013 POLSKA

ODKRYWAMY
CZYSTĄ
POLSKĘ

Akcja Sprzątania świata wobec zmian w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach - stanowisko Fundacji Nasza Ziemia

Warszawa 11.09.2013

Wraz ze zmianą ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach pojawiła się nadzieja, że takie akcje jak Akcja Sprzątania świata w formule polegającej na uprzączeniu dzikich wysypisk nie będą już potrzebne. Stąd też hasło tegorocznej akcji „Odkrywamy czystą Polskę”. Teoretycznie bowiem w tej chwili brak jest „powodów”, dla których będzie się opłacało mieszkańcom wywozić śmieci do lasów. Wreszcie gospodarka odpadami została przekazana w ręce gmin, które zyskały pełne możliwości nadzoru nad systemem odbioru i zagospodarowania odpadów w swojej gminie.

Ponad 2 miesiące, które minęły od uruchomienia nowego systemu pokazały jednak, że nie wszędzie system zadziałał sprawnie, a stopień społecznej akceptacji dla wprowadzonych zmian w wielu miejscach Polski jest bardzo niski.

- Powodów takiego stanu jest wiele, ale do najważniejszych zdaniem Fundacji Nasza Ziemia należą **zbyt ogólne zapisy w ustawie**, które spowodowały, m. in. że wiele z gmin nie przeprowadziło kampanii informacyjno-edukacyjnej. Dziś już wiemy, a przyznają to tak samorzady jak i firmy gospodarujące odpadami, że bez informacji i edukacji trudno będzie osiągnąć wymagane ustawą wskaźniki w zakresie odzysku i recyklingu odpadów, czy też redukcji masy odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania. **Tymczasem cele, zakres i formy edukacji odpadowej nie są wystarczająco jednoznacznie określone w ustawie – co więcej, obowiązujące zapisy pozwalają na *de facto* nie prowadzenie a pozorowanie edukacji odpadowej.** Z kolei brak w ustawie zasad finansowania działań edukacyjnych, w dużym stopniu to usprawiedliwia.
- Kolejnym z czynników, na który wskazują eksperci z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi, a z którym Fundacja Nasza Ziemia się zgadza, jest **kwestia opłat za odbiór odpadów segregowanych i niesegregowanych**, potraktowana przez ustawę równie ogólnie. **Brak wskazań, w jaki sposób gminy powinny różnicować stawki opłat prowadzi do sytuacji, że stawki te niewiele się różnią, a to z kolei nie motywuje mieszkańców do prowadzenia segregacji.** Takie zapisy ustawy pozwalają traktować segregację odpadów dowolnie, podczas gdy to segregacja ma być standardem gospodarki odpadami. **Jeśli Polacy nie będą segregować, nie uda nam się osiągnąć właściwych poziomów odzysku i recyklingu, wymaganymi prawem polskim i europejskim.**
- Sygnały jakie docierają do Fundacji wskazują również na to, że tworzonemu systemom segregacji w gminach towarzyszą **zbyt szczegółowe i niekoniecznie potrzebne od strony technologicznej wymagania dotyczące przygotowania odpadów do segregacji przez mieszkańców.** Pojawia się zbyt dużo pytań, wątpliwości, co z kolei zniechęca mieszkańców.

W ocenie Fundacji konieczne jest jak najdalej idące uproszczenie systemów segregacji, tam gdzie jest to możliwe i racjonalne pod względem finansowym, aby mieszkańcy, którzy chcą segregować mieli jasną i nieskomplikowaną instrukcję obsługi. Równoległe należy podjąć pilne starania mające na celu wsparcie działań informacyjnych i edukacyjnych, poprzez uszczegółowienie czym jest i na czym ma polegać edukacja, jak też poprzez stworzenie mechanizmów jej finansowania.

W związku z powyższym Fundacja Nasza Ziemia, w ramach 20. jubileuszowej Akcji Sprzątanie świata – Polska organizuje 26. września w Warszawie, **Seminarium pod nazwą „Edukacja odpadowa w praktyce. Rzeczywistość i perspektywy.”** Celem spotkania jest wypracowanie rekomendacji do zmiany ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach